

Ecologie

KADER

Om de uitvoerbaarheid van het plan te toetsen, is een inventarisatie van natuurwaarden uitgevoerd. Het doel hiervan is om na te gaan of aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb)¹ of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied ten behoeve van de inventarisatie op 25 januari 2018 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden waren: bewolkt, circa 7°C en een zwakke wind.

PLANGEBIED

Het plangebied betreft het noordelijk deel van een boerenerf, ten westen van de Singelweg te Sauwerd. Het plangebied bestaat uit grasland met een smalle sloot. Het erf ligt in open agrarisch gebied ten westen van het dorp Sauwerd. Direct ten zuiden van het erf ligt een bosje.

De plannen bestaan uit de bouw van een schuur tegen een bestaande schuur aan, de huidige schuur blijft daarbij intact. Hiertoe wordt de smalle sloot deels gedempt.

Impressie plangebied (25 januari 2018) vanuit het zuidoosten.

Soortenbescherming

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1-3.4);

¹ De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrictlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5-3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb art. 3.10-3.11).

Van deze laatst genoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb art. 3.11). Voor de soorten op deze lijst geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid van de Wnb.

INVENTARISATIE

Op basis van het veldbezoek blijkt dat het plangebied een beperkte natuurwaarde kent. Uit het raadplegen van de Nationale Database Flora en Fauna² (NDFF) via Quickscanhulp.nl³ (© NDFF - quickscanhulp.nl 22-01-2018 11:16:47) blijkt dat in de omgeving van het plangebied (0-1 kilometer) de laatste vijf jaar meerdere beschermde soorten zijn waargenomen. Het gaat vooral om amfibieën, zoogdieren en vogels met jaarrond beschermde nesten.

De vegetatie in het plangebied bestaat grotendeels uit een grasland met soorten als Engels raaigras, paardenbloem en smalle weegbree. In de slootkant zijn soorten als riet en ridderzuring waargenomen. Aangetroffen plantensoorten duiden op voedselrijke omstandigheden. Beschermde plantensoorten zijn niet waargenomen en worden op basis van het terreingebruik en het aanwezige biotoop evenmin verwacht. Deze zijn ook niet bekend uit de omgeving van het plangebied (Quickscanhulp.nl).

In het plangebied zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen of nestplaatsen van vogels met een jaarrond beschermde nestplaats aanwezig aangezien bebouwing en opgaande beplanting ontbreekt. De schuur waaraan de uitbreiding gerealiseerd wordt is gezien de gebruikte materialen (bakstenen muur zonder en damwandplaten) niet geschikt voor vleermuizen. Tijdens het veldbezoek is in de bestaande schuur een nest van huismus aangetroffen.

Het terrein is matig geschikt als foerageergebied voor vleermuizen; vooral soorten als laatvlieger en rosse vleermuis (soorten van open agrarisch gebied) zijn hier te verwachten. Deze zijn ook uit de omgeving bekend (Quickscanhulp.nl). In het plangebied zijn geen lijnvormige elementen aanwezig die als vliegroute voor vleermuizen kunnen dienen. Mogelijk vormt de opgaande

2 Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). De NDFF is de meeste complete natuurdatabank van Nederland. De NDFF geeft informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren en bevat uitsluitend gevalideerde gegevens: de Gegevensautoriteit Natuur heeft vastgesteld dat ze kloppen. Informatie is te vinden op www.natuurloket.nl.

3 Quickscanhulp.nl is een online applicatie waarmee een afgeleide van data uit de NDFF wordt weergegeven. Het is daarmee een hulpmiddel voor ervaren ecologen om te bepalen of een beschermde soort wel of niet in het plangebied kan voorkomen. Quickscanhulp.nl geeft aan op welke afstand waarnemingen van beschermde soorten in relatie tot het plangebied zijn aangetroffen. Voor Quickscanhulp.nl worden alleen gevalideerde waarnemingen gebruikt, de Gegevensautoriteit Natuur staat hiervoor in.

beplanting langs de Singelweg en Groenelaan wel onderdeel van een vliegroute richting het Reitdiep.

In het bosje ten zuiden van het erf en in bomen langs de Singelweg kunnen algemene vogels zoals roodborst, vink en houtduif tot broeden komen. Nesten van vogels met een jaarrond beschermde nestplaats zijn direct rond het plangebied niet aangetroffen.

In het plangebied kunnen verder enkele algemene amfibieën en zoogdiersoorten voorkomen, zoals gewone pad, bruine kikker en huisspitsmuis. Voor deze soorten geldt in de provincie Groningen bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb. Voor niet-vrijgestelde amfibieën ontbreekt geschikt leefgebied in en om het plangebied.

Mogelijke nest- en verblijfplaatsen voor niet-vrijgestelde grondgebonden zoogdiersoorten, zoals de uit de omgeving bekende steenmarter en waterspitsmuis (Quickscanhulp.nl), zijn niet aanwezig. Ook zijn geen sporen van deze soorten aangetroffen. Waterspitsmuis komt voor in watergangen met een rijke watervegetatie en begroeide oevers. Daarvan is bij de sloot in het plangebied geen sprake. Hooguit vormt het plangebied een klein onderdeel van het foerageergebied van steenmarter.

Voor beschermde soorten van de soortgroepen reptielen, vissen en ongewervelden ontbreekt geschikt biotoop in en om het plangebied.

TOETSING

In de nieuwe situatie heeft het plangebied een vergelijkbare waarde voor vleermuizen. Negatieve effecten ten aanzien van verblijfplaatsen, foerageergebied of vliegroute treden niet op. Het nest van huismus blijft behouden. De kans is groot dat in de nieuwe schuur, met vee, ook weer huismussen zullen gaan nestelen. Negatieve effecten op vogels met een jaarrond beschermde nestplaats treden niet op.

Het plangebied is na de ontwikkelingen niet meer geschikt als foerageergebied voor steenmarter maar het betreft een zeer klein deel van het gehele foerageergebied en bovendien is in de omgeving in ruime mate alternatief foerageergebied voor deze soort aanwezig. Negatieve effecten op niet-vrijgestelde grondgebonden zoogdieren treden derhalve niet op.

Indien werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd kunnen in gebruik zijnde nesten van vogels in de omgeving worden verstoord of vernietigd, wat bij wet verboden is. Vernietiging of verstoring van in gebruik zijnde nestplaatsen kan voorkomen worden door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een

broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt.

Als gevolg van het plan kunnen verblijfplaatsen van enkele algemene amfibieën- en of zoogdierensoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Groningen. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wnb.

Gebiedsbescherming

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wnb en de provinciale structuurvisie en verordening.

WET NATUURBESCHERMING

In de Wnb is de bescherming van specifieke natuurgebieden geregeld. Het betreft de Natura 2000-gebieden, die een internationale bescherming genieten. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningsplichtig. Relevant daarbij is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

NATUURNETWERK NEDERLAND

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voormalig Ecologische Hoofdstructuur) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het natuurbeleid. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en bescherming van het NNN. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van het NNN is voor de provincie Groningen uitgewerkt in de Provinciale Omgevingsvisie 2016-2020 en de Omgevingsverordening provincie Groningen 2016. Van belang is dat de provincie geen externe werking kent voor het NNN.

NATUUR BUITEN HET NNN

Vanuit het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid wordt verder buiten de NNN-gebieden bij ruimtelijke plannen specifiek ingezet op de bescherming van bestaande bos- en natuurgebieden en weidevogel- en akkervogelleefgebieden.

INVENTARISATIE

Het plangebied ligt niet in of grenst niet aan een in het kader van de Wnb beschermd gebied. Het meest nabijgelegen gebied beschermd middels de Wnb betreft het Natura 2000-gebied Waddenzee op ruim 14 km ten noorden van het plangebied. Het plangebied maakt geen onderdeel uit van en grenst niet aan

gebieden die zijn aangewezen als NNN. De dichtstbijzijnde NNN-gebieden liggen op een afstand van ruim 600 meter ten westen van het plangebied.

Het plangebied is wel onderdeel van een groot weidevogelleefgebied. Globaal betreft dit het gebied, inclusief bebouwing en infrastructuur, tussen de stad Groningen in het zuiden en het dorp Winsum in het noorden. Voor aangewezen weidevogelleefgebied is apart beleid opgesteld, zie kader.

Omgevingsverordening Groningen 2016, artikel 2.48.1. leefgebied weidevogels:
Lid 1. "Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op een op kaart 6 aangegeven leefgebied weidevogels en dat voorziet in een nieuwe grootschalige ruimtelijke ontwikkeling biedt inzicht in de maatregelen die nodig zijn om de mogelijke schade aan de waarde van het leefgebied voor weidevogels te voorkomen en restschade elders te compenseren als die ontwikkeling in significante mate afbreuk kan doen aan de waarden van het leefgebied voor weidevogels door aantasting van de landschappelijke openheid, of door verstoring van vogels en aantasting van het areaal."
Lid 2. "Het eerste lid is niet van toepassing op normaal agrarisch gebruik"

Onder 'Normaal agrarisch gebruik' wordt verstaan: *"Gebruik dat gelet op de bestemming noodzakelijk is voor een goede agrarische bedrijfsvoering en agrarisch gebruik van de gronden."*

In de Toelichting van de Omgevingsverordening staat bovendien dat het artikel "niet van toepassing is op normaal agrarisch gebruik én op de ontwikkelingsmogelijkheden van bestaande agrarische bedrijven."

TOETSING

In verband met de uitbreiding van de veestapel is een Aeriusberekening uitgevoerd door derden. Hieruit is naar voren gekomen dat de toename van stikstofdepositie op de Waddenzee 0,02 mol/Ha/ja bedraagt. Deze toename ligt onder de grenswaarde van 0,05 mol/Ha /ja die geldt voor de Waddenzee. Er geldt derhalve geen meld- of vergunningplicht in het kader van de PAS.

Gezien de terreinomstandigheden en ligging van het plangebied (ten opzichte van beschermde gebieden) en de aard van de ontwikkeling kunnen ook overige negatieve effecten op in het kader van de Wnb beschermde natuurgebieden op voorhand worden uitgesloten. De beoogde plannen vinden plaats op ruime afstand van het NNN, waardoor hierop eveneens geen negatieve effecten te verwachten zijn.

Voor weidevogels is openheid en rust van belang. De uitbreiding van de schuur heeft een toename van bebouwing, en daarmee enige aantasting van de openheid in het leefgebied, tot gevolg. Grotendeels valt de verstoringzone rondom de nieuwbouw in de bestaande verstoringzone die uitgaat van huidige bebouwing, opgaande beplanting en wegen. Er is derhalve zeker geen sprake

van een ontwikkeling die in significante mate afbreuk doet aan de waarden van het leefgebied voor weidevogels.

Bovendien geldt voor 'normaal agrarisch gebruik' en 'ontwikkelingsmogelijkheden van bestaande agrarische bedrijven' een uitzondering van de bepalingen in de Verordening ten aanzien van weidevogelleefgebied.

De ontwikkelingen zijn op het punt van weidevogelleefgebieden niet in strijd met de Omgevingsverordening Groningen 2016.

Conclusie

Op basis van de uitgevoerde ecologische inventarisatie is gezien de aangetroffen terreinomstandigheden en de aard van het plan een voldoende beeld van de natuurwaarden ontstaan.

Uit de ecologische inventarisatie is naar voren gekomen dat een aanvullend onderzoek in het kader van de Wnb en het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid niet noodzakelijk is. Een ontheffing van de Wnb voor soorten of een vergunning op grond van de Wnb voor gebieden op voorhand niet nodig voor de beoogde activiteiten. Het plan is daarnaast op het punt van provinciaal ruimtelijk natuurbeleid niet in strijd met de Provinciale Omgevingsverordening.

Op voorhand kan in redelijkheid worden gesteld dat natuurwet en -regelgeving de uitvoerbaarheid van het ruimtelijke plan niet in de weg staat.